

TORONTAI

Ára
1
Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 300 D | Negyedévre . 75 D
Félévre . . . 150 D | Havonta . . . 25 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára
1
Din

Lángelmék.

Ezekben a napokban a művelt emberiség két fontos évfordulót tartott számon: az egyik Kant Immánuelnek, a köznapi néven Immanuelnek, a közigazgatás napja, a másik lord Byronnak, a büszke kalandorköltőnek századik halálának napja. Az emberi gondolkodás e két hőszónak élete és működése kevés hasonlóságot mutat: Kant új bölcsészeti igazságokkal gyarapította a gondolkodás birtokállományát, tudós és kutató volt, míg Byron élete maga is hatalmas és tündöklő színjáték, költészete pedig a forradalmi lelek eruptív és nagyvonalú megnyilatkozása.

Kant univerzális gondolkodó, aki éles mérlegeléssel a Decartes és Leibnitz közötti vitát, vajjon a mozgó test ereje egyenlő-e a tömeg és a sebesség szorzatával — épp úgy eldönti, amint kizárólag bölcsészeti téren az egyoldalú idealizmus és az egyoldalú realizmus között oszt pártatlan igazságot. A világ-mindenség keletkezésének kutatásában uttoró munkát végez és a természettudományt — részben ma is megálló igazságokkal — új alapokra helyezi. Kant mélyenjáró gondolkodása jött rá arra a létele, hogy minden ismeretünk a megismerő én-nek és a külső világnak eredője. A külső világ adja az emberi értelem részére az anyagot, amelyet aztán az értelem a maga sajátos törvényei szerint alkot egységes, összefüggő képpé. Minthogy pedig az emberi értelem a tér és idő fogalma nélkül a munkát elvégezni nem tudja, másrészt pedig a tapasztalat anyagához kénytelenek vagyunk saját velünk született értelmi formáinkat hozzáadni: a „Ding an sich” vagyis a külső tárgyak ősvalóságát, öslényegét megismeri nem tudjuk, hanem csak abban a valóságában ismerhetjük meg, amelyben determinált értelmünk azt velünk láttatja. Kant kritizizmus szerint minden metafizikai elgondolás épp azért céltalan, mert minden megismerés az észlelet és az értelem együttes eredménye és ezentul valóra válik az „Überansere Kraft” emberi tragikuma. Kant a klasszikus gondolkodás hiedeg és éles tárgyvilágosságával állított magának maradandó emléket az emberi bölcselkedés történetében.

Lord Byron, a misztikus, gögös, pogány költő, a maga korában költészeteinek merészségével, erkölcsi felfogásának forradalmiságával és nem utolsó sorban életének messze országokon átívelő fényvonalával egy világ érdeklődését tudta lekötöni. „Manfréd”-jével egy Goethe színvonalára küzdötte fel magát és

„Don Juan”-ját az akkori világ Dante „Divina commedia”-ja mellé állította. Hallatlanul merész pózban könyörtelen embergyűlölőnek mutatkozik „Kain”-jában és eget dőngető, ördögöt bálványozó költészete ujszerűségével megdöbben a lelkeket. Lord Byron az irodalom felszabadítójának vallja magát és mint ilyen alapítója lesz az új, korlátokat szét döntő és az egyéniség mindenhatóságát hirdető költészetnek, őse Baudelaire új távlatokat nyitó, forrongó költészeteinek és az individualizmus későbbi, magános utakon járó apostolainak. Ebben az irányjelzés századokra mutató pózában rejlik lord Byron tulajdonképpeni jelentősége és ez a jelentőség túléli nem egy, halhatatlannak hitt művét is. Mert a „Don Juan” valamikor érelesen és tömören zengő strófái ma már hatástal-

anul vonulnak el a lelkünk felett és az éles guny, amellyel Lord Castlereagh, Southey és más ellenségét támadja, a mai ember érdeklődését már nem tudja lekötöni. Lord Byron valamikor bálványa volt az ifjúságnak és hatalmas tábor esodálta félistenként a fenséges lelkű költőt, aki egyetlen megvető gesztussal még egy királyi koronát is vissza tudott utasítani, de az ő élete és költészete fölött is elszállt a mindent eltemető idő, amely az enyészettől benne is csak az igazi értéket, az igazi jelentőséget kimélte meg.

Kant és lord Byron nevét visszahangozza e napokban a világ, jelöl annak, hogy az ezer fallal elválasztott emberiség egy szívvel és egyetlen összedobbanásban érzi a kultúra megbonthatatlan, örök egységét.

(b. I.)

Petrovity Naszta nyíltan tárgyal Radicsékkal.

Ivanity Momesilo is tanácskozott a horvát vezérekkel. — Öt Radics-párti képviselő Wienbe utazott. — Az ünnepekre szélcsend várható.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, apr. 24.

Néhánynapi változatlan után mára élénkséget öltött a politikai élet. Az élénkség azonban előreláthatólag csak erre az egy napra szól, mert a görög keleti ünnepekkel újra bekövetkezik a politikai szélcsend, amely a jelek után itélve három-négy napon át fog tartani.

A radikális képviselői klubban ma délelőtt szűkebbkörű konferenciát tartottak, amelyen megtárgyalták a legújabb politikai eseményeket. Rankovity Mihajlo falusi radikális képviselő ez alkalommal arra kérte Dragovityot, a Ház alelnökét, hogy Pasittyal folytatandó tanácskozásai során hasson oda, hogy a képviselőjelöltek és helyettesek kijelölését ne a pártvezérek, hanem a kerületi bizottságok végezzék. Ezáltal nem következhetne be listaszakadás a népnek alkalmat adnának, hogy maga nyilvánítsa ki, ki iránt viseltetik a legnagyobb bizalommal.

Az udvarban ma este kezdődtek meg a kihallgatások. Lázity Vojszláv, a meghívó alapján, kora este jelent meg audiencián, ismertette a király előtt klubjának állásfoglalását és közölte nézetét az új kor-

mány megalakítására vonatkozólag.

Politikai körökben állítják, hogy a kihallgatások Lázity fogadásával be is fejeződtek és hogy a többi pártvezérre az eredeti tervtől eltérőleg csak husvét után kerül a sor.

Az ellenzéki körök még nem hagytak fel a koncentrációs kormányalakítás tervének emlegetésével. Ennek helyességét látszik — szerintük — bizonyítani az a tény, hogy Petrovity Naszta radikális képviselő, Protity hive, aki a radikális-pártban ellenzéki állást foglal el, szintén támogatja a blokk erre irányuló törekvését.

Petrovity Naszta különben este Ivanity Momesilóval, Protity személyes jóbarátjával és leghűségesebb követőjével Zágrebba utazott, ahol a horvát-párt vezérével, dr. Macek és Konyevicesal lépett érintkezésbe, Petrovity ez alkalommal hangoztatta volna, hogy úgy ő mint néhány társa rövidesen kilép a radikális-klubból és megkezdi nyíltan az ellenzék támogatását.

Macek és öt képviselőtársa ma este Wienbe utazott, hogy Radicsot megismertessék a politikai helyzet legújabb eseményeivel és további instrukciókat kérjenek.

Politikai körökben remélik, hogy az udvar az ünnepek után meghívja a Radics-párti képviselőket is, audienciára.

A beljei uradalom ügye.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, apr. 24.

Közismert dolog, hogy a beljei kincstári uradalom, amióta Frigyes főherceg kezeléséből a kincstár lefoglalta, a kísérletezések végnélküli során ment keresztül. Az egymást követő jószágkormányzók a hozzá nem értés, szakszerűtlen kezelés folytán annyira lezüllesztették ezt a virágzó uradalmat, hogy többiben már a parlamentben is szóvá tették a beljei birtok dolgát. A kormány belátva, hogy saját kezelésében képtelen jövedelmezővé tenni az uradalmat, most azzal a tervvel foglalkozik, hogy bérbe adja a birtokot. Az összes minisztériumokból alakul most egy bizottság, amely felülvizsgálja a bérlet elnyerésére eddig beadott ajánlatokat.

A cseh földbirtokreform nem tetszik az angoloknak.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, apr. 24.

A Times legújabb száma élesen bírálja a cseh földbirtokreformot. A cseh állam a földbirtok kisajátításakor számos nagy értékes földbirtokot, angol állampolgárok tulajdonát, csekély vételárért, ugyszólván elkobozta. Angliában a földreform ilyenét keresztülvittele nagyon kedvezőtlen benyomást keltett.

Hir szerint az angol kormány a megkárosított angol állampolgárok nevében kifogást emel a cseh kormánynál.

Egyre-másra kötök a barátságos szerződéseket.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, apr. 24.

A Chicago Tribune közli, hogy Bratiansz az Oroszországot környező államok között erős katonai szövetséget iparkodik létrehozni Oroszország ellen.

A román-francia szerződés titkos kodicillusai arra az esetre vonatkoznak, ha Jugoszláviával esetleg konfliktusba keveredne Románia.

Merénylet a párisi anarchisták feje ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, apr. 24.

Az elmúlt éjszaka a royalista szövetség több fiatal embere merényletet követett el Suret, a párisi anarchista vezére ellen. Suret tizenkét revolverlövés érte és állapota válságosra fordult, úgy hogy életbenmaradásához nincs remény.

Bánságot a noviszádi egészségügyi felügyelőség alá rendelték.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 25.

Az egészségügyi minisztérium tegnap leiratban értesítette „Torontál-Temesmegyét, hogy a noviszádi egészségügyi osztályt (zdravseni odseket) megszüntette és helyébe ugyanezen Noviszád székhellyel egészségügyi felügyelőséget szervez a Vajdaság részére. A noviszádi egészségügyi osztály az egészségügyi minisztérium kirendeltsége volt s a Vajdaság egész területére szóló érvénnyel intézte el a részterületre vonatkozó ügyeket. A szekció hatáskörébe tartoztak több-kevesebb a Vajdaság területén fennálló alsóbbfokú egészségügyi hatóságok is, melyek most kivétel nélkül a felügyelőség alá kerülnek.

A minisztérium ugyanabban a köriratban azt is közli, hogy az ország területét kerületekbe osztotta fel, amelyek felett a felügyelőségek gyakorolnak felügyeletet. Ilyen fórumot szerveznek Noviszádon kívül Beogradban, Zágrebben, Szarajevón, Ljubljanában, Splitben, Szkopljában, Nisben, Cetinjében és Uzsicében. A noviszádi inspektorát fennhatósága alá a beográdi, bácskai és szerémségi területeket, szóval Bánátot, Bácskát, Baranyát és Szerémséget rendelték.

Folynak a jelentkezők a szkopljei kongresszusra.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 25.

Megírta a „Torontál”, hogy az ország területén működő kereskedelmi, gyáripari és kisipari kamarák május 10-én és 11-én kongresszust tartanak Szkopljában. Az értekezlet nagyjából kirándulással kapcsolatos, amennyiben a résztvevők elutaznak Kumanovóba, ahol megtekintik a történelmi nevezetességű esata színhelyét és megkoszorúzzák az elesettek síremlékét, utána pedig felkeresik Szalonikit és megszemlélik a jugoszláv szabad kikötőzónát.

Érdeklődünk a beeskereki kereskedelmi- és iparkamaránál aziránt, hogy ezideig hányan jelentették be részvételüket a szkopljei kongresszusra. A kapott információ szerint eddig heten közölték csatlakozásukat a beeskereki kiküldöttekhez, ezek: Jankovity Koszta kamarai elnök, Sztanojlovity Sándor titkár, Mihajlovity Dusán kamarai tag, Hajduska Jenő, a grémium tagja Beeskerekről, Csuresin Nikola, Csirilov Isza és Konyevics Jovan kamarai tagok Pansevórol.

Az utazásra a közlekedésügyi miniszter felárul menetjegy kiadását helyezte kifizetésbe a görög határig.

A lakás biztosítása végett előnyös a kongresszuson való részvétel mielőbb bejelenteni. Az értekezleten és az ezzel kapcsolatos kiránduláson nemcsak kamarai tagok, hanem más közzgazdasággal foglalkozó érdeklődők is résztvehetnek.

Csökkentették az Unióba szóló bevándorlási kvótát.

Az SHS államból mindössze 2110 személy beköltözködését engedélyezik.

Beeskerek, ápr. 25.

Legtöbb olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az Egyesült-Államok kormánya leszállította az SHS állampolgárok részére a bevándorlási kvótát, más verziók szerint pedig ellenkezőleg, felemelte a létszámot. Az egymásnak ellentmondó hírek által keletkezett bizonytalanságnak most végre egy hiteles forrásból eredő értesülést véget, amely az előbbi híresztelést erősíti meg és minden kétséget kizáró módon tudatja, hogy az Unió jelentősen leszállította az 1924-1925. évről az SHS államból beköltözhető polgárok számát.

A „Torontál” szerkesztősége tegnap délután kapta meg a szociálpolitikai minisztérium zágrebi kívándorlási ügyosztályának átiratát, amelyben a következőket közli:

A legújabb hírek szerint az Egyesült-Államok képviselőháza és szenátusa elfogadta az új bevándorlási törvényt, amely újonnan szabá-

lyozza az SHS állambeli polgárok beköltözését is. Elnöki szentesítés után, amely rövidesen megtörténik, a törvény jogerőre emelkedik.

Eszerint a beköltözködéskor az 1890. évből fennálló rendelkezéseket veszik figyelembe s az ez évben előírt kvóta tekintetbe vétele mellett engedélyezik az Egyesült-Államok területén való letelepedést. Ennek folytán kétezerszázket lélekkel csökkentették az eddigi kvótát, úgy hogy a jövőben évenként mindössze kétezerszázöt személy költözködhetik be az Unió államaiba. Az új rendelkezésben egyforma mértékben csökkentették az azoknak a számát, akiknek hozzátartozói már a tengerentúl tartózkodnak, mint akiknek senkijük sincs az új hazában. A hozzátartozóihoz utazó SHS polgárok kvótáját tehát 1051 személlyel, a többiekét pedig ugyanezen 1051 személlyel, összesen tehát kétezerszázket személlyel csökkentették.

Oroszország a háboru rémével fenyeget.

London, ápr. 24.

A Reuter távirati irodának jelentik Moszkvából, hogy az ott megtartott vasúti kongresszuson Trockij hevesen támadta Európa és az Unió politikáját. A hadügyi népbiztos felháborodását fejezte ki az angol politika elbizakodott hangjáért. Kijelentései további során utalt arra, hogy a londoni konferencia esetleges kudarcra csöppet sem depressimálja Oroszországot, mert kül-

földi előlegre nincs okvetlenül szükségük és ez éppen a nagy tévedése a külföldnek, hogy azt hiszi, Oroszországnak olyan feltételeket szabhat, amilyeneket akar.

Oroszország kénytelen fejleszteni haderejét, repülési ügyét, katonai kémiaját, mert a jelenlegi helyzet elviselhetetlen és előbb-utóbb ugyanis véres háborura vezethet.

A tanügyi hatóságok útján idézik be ezentul a tanítókat.

Beeskerek, ápr. 25.

A közoktatásügyi minisztérium a belügyminisztérium útján érdekes köriratot intézett az összes bánsági közigazgatási hatóságokhoz. A köriratban elmondja, hogy tanítókat, tanítónőket és más közoktatásügyi alkalmazottakat záros határidőn belül megidéztek tanu vagy más kihallgatási ügyben s azok kénytelenek voltak késedelmeskedés nélkül eleget tenni a felhívásnak anélkül, hogy erről előzetesen értesíthették felettes hatóságukat s azok gondoskodhattak volna helyettesítésükről. Ilyenformán sokszor megesezt, különösen községekben, hogy az iskola tanító nélkül maradt s a tanulók nem részesülhettek oktatásban csak azért, mert a tanerőt beidéztek valahová.

Hogy a jövőben hasonló anomáliák ne fordulhassanak elő, a közoktatásügyi minisztérium köriratot küldött az összes törvényszékeknek és közigazgatási közegeknek, amelyben arra kéri azokat, hogy a tanerők részére szóló idézvényeket ezentul középiskoláknál az igazgatók, elemi vagy alsóbbfokú iskoláknál pedig az illetékes tanfelügyelőség útján küldjék el.

HIREK

— április 25.

A bánsági magyar-párt beeskereki szervezete folyó hó 27-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor a Club-kávéház külön helyiségében értekezletet tart, amelyre a választmány tagjait és minden érdeklődőt, aki a magyar-pártnak tagja, ezton hív meg a vezetőség.

Az Ady Társaság vasárnap esti matinéja iránt városszerte nagy az érdeklődés. Kernné Végh Vilma és Engel Margit nevet mint előadókét ismeri már a közönség. Benó Melindának azonban ez első önálló szereplése a hangversenypodiumon. A fiatal énekesnőt Kada Aranka fogja zongorán kísérni. Az Ady Társaság tagjai díjtalanul léphetnek be a matinéra, amely pont 11 órakor kezdődik a Kaszinó nagytermében. Nemtagok belépődíja tíz dinár.

A demokraták noviszádi gyűlése. A noviszádi demokrata-párt vasárnapra gyűlést hívott egybe, amelyen a mai politikai helyzetet Davidovity Ljuba fogja ismertetni.

Uj képviselőtestületet neveztek ki Kikindára. A belügyminisztérium tegnap egy kinevezési okmányt küldött Torontál-Temesmegyének, amely Velikakikinda új képviselőtestületének névsorát tartalmazza. A képviselőtestület egy-uttal kibővítette a minisztérium, a mennyiben az eddigi száz tag helyébe százötvenkét új városatyát nevezett ki. A kinevezési okmányt még a tegnapi nap folyamán továbbították Kikindára.

John Bull

Ugy találja, hogy az az agrárreform, amelyet Csehország csinált, borzasztóan sérelmes azon angolokra, akiknek birtokai vannak Csehországban, mert a reform népszerűségeken magához vettotta ezeket a birtokokat, úgy lehet mondani — írja a Times, — hogy egyszerűen elkobozta az angol polgárok földjeit. Bámulatos, hogy Albion derék fia csak most háborodnak föl azon az agrárreformon, amelyet évek óta csinálnak ilyen módon — nemesak Csehországban! A Times derék vezércikkirója, különben — egészen nyugodtak lehetünk — csak azért van fölháborodva, mert ez a végzetes reform angolokat ért. Ha más nációbelit ért volna ilyesféle sérelem, mint ahogy ért, azért bizony nem sietett láindsát törni, derék angol kollégánk. Bizony az igazság valami esudalatos relatív dolog és a jog is az ám! Milyen más felfogása van annak a jogról, akinek kard van a markában és milyen más azé, akinek a feje van a kard alatt. Jog lehet is többféle. Ma ugyan csak egyféle — az erősebb joga. De igazság csak egy lehetne. Még pedig igazság: nemzetiségre, politikai hitvallásra, fajra, nemre és vallásra való tekintet nélkül. De ma elhomályosultak a szemek az igazság keresésében. A legegyszerűbb, legtermészetesebb megoldások érthetetlenekké válnak és eltűnik minden fogékonyság azon igazságok iránt, amelyek nélkül pedig minden társadalmi, nemzeti, faji együtltét fantóm csupán. Csak átkos vaksággal megvertek fordíthatják el szemüket az alapigazságtól — „amit nem kívánsz magadnak, azt ne tedd másnak” — amelyre alapozva kell lennie pedig életünknek, mert e nélkül a józan belátás nélkül, az erőszak homoksziklájára épített legerősebbnek látszó nemzeti berendezkedés is — pusztán kártyavár!

A gör. kel. husvét alatt munkaszünet a rendőrségen. A beeskereki rendőrség tájékoztatás végett közli, hogy a görög keleti husvét két napján, vasárnap és hétfőn nem ad utlevelékre vizumot.

Felhívás az utleveltulajdonosokhoz. A rendőrség felhívja mindazokat, akik 1923-ban az Egyesült-Államokba való utlevelet kaptak s valamilyen oknál fogva nem utaztak el, hogy vigyék el utlevelüket a rendőrség második számú szobájába. Az utlevelek átadása azért szükséges, hogy az érdekelteknek a folyó évben való elutazását lehetővé tehessek.

A Hittler-puccs rohamcsapatainak pöre. A Hittler-puccsban résztvevő rohamcsapatok pörének tárgyalása tegnap kezdődött meg. A pör első tárgyalása a közönség kizárásával folyik.

A királyi pár párisi útja. A királyi pár franciaországi utazása a legközelebbi jövőben megtörténik. Ma délelőtt meglátogatta a beográdi francia követ Nincsiy külügyminisztert, akivel közölte, hogy a francia kormány rövidesen közölni fogja a királyi pár fogadásának részletes programját.

Halálozás. Szalay Jenő nyugalmazott főgimnáziumi tanár, aki harminckét évig volt tanára a kikindai állami főgimnáziumnak, hosszas és kínos szenvedés után kedde este elhunyt. A kikindai tanárok közül ő volt az egyedüli, akit annakidején nem utasítottak ki, festményeiből élt visszavonultan és szakadatlanul dolgozott, amíg súlyos baja nem vett erőt rajta. Szalay több kiállítást rendezett a Vajdaságban és Beogradban s Beeskereken is sok szalont díszítettek képei. Csütörtökön temették a város közönségének nagy részvétele mellett.

Istvánffy István volt királyi közjegyző, Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának volt tagja, a novibesei róm. kath. hitközség elnöke folyó hó 22-én este 9 órakor 85 éves korában meghalt. Az elhalt élénk szerepet játszott Novibesej társadalmi életében, amelynek közkedvelt és közszeretnek örvendő tagja volt. Beeskereken is ismerték és régebben a „Torontál”-nak is külmunkatársa volt. Temetése tegnap délután három óraker ment végbe nagy részvét mellett.

A bellinzónai vasúti szerencsétlenség. Jeleztük, hogy Bellinzona mellett tegnap este vasúti szerencsétlenség történt, amelynek eddig harminc halottja és harminc súlyos sebesültje van. A halottak nagyrészenek személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert a katasztrófa nyomán tűz ütött ki a vagonok közt, így hogy a katasztrófa áldozatai elégték. A szerencsétlenség anyagi kára igen nagy. A Neue Badische Landeszeitung jelentése szerint Helfferichnek az volt a szándéka, hogy a Bellinzónánál szerencsétlenül járt vonattal tér vissza Németországba, hogy első beszédét a választási harcban Hanauban elmondja. Helfferichről eddig semmi hír. Attól tartanak, hogy a katasztrófa áldozatai között van.

Duse halála Olaszország nemzeti gyászja. Az összes olasz lapok első oldala a világhírű nagy tragikának, Duse Eleonórának van szentelve. Róma valamennyi színháza a gyász jeléül szünetel. Duse temetését államköltségen a hivatalos Olaszország rendezte. A nagy tragika holttestét május elsején Newyorkban teszik hajóra és szállítják haza Olaszországba.

Hangverseny a Városi Színházban. Napról-napra nő az érdeklődés a helybeli orosz kolónia által rendezendő hangverseny iránt, amely május másodikán lesz a Városi Színházban. A hangversenyen a beográdi opera három kiváló tagja fog vendégként közreműködni, ami magában is biztosítja már az estély magas színvonalát. A hangversenyre — melynek tiszta jövedelmét a Főtéren felállítandó Péter király-szobor javára fordítják — jegyek elővételben a „Torontál” kiadóhivatalában kaphatók.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 329.

A Stinnes birodalom.

Miből áll a pénzfejedelem vagyona?

Beeskerek, ápr. 25.

Pénteken hamvasztották el a német pénzfejedelemnek, az elhunyt Stinnesnek tetemeit. A mérhetetlen vagyon urának elköltözése természetesen óriási érdeklődést vált ki egész Európában s különösen az izgatja az embereket, hogy ki fogja kezelni az óriási szerteágazó vagyont, s miből áll ez a vagyon. Sikertült egy összeállítást szereznünk a Stinnes birodalomról, melyet alább közlünk:

Bányaművek Németországban: Deusch-Luxemburger bányá- és kohóművek rt.; Gelsenkirchner bányaművek rt.; Bohumer egyesült bányaművek; Mühlheimer egyesült bányaművek; Rodderbányák rt.; Rajna-Westphaliai rézbányák rt.; Bökler testvérek Berlin; Felső-sziléziai vasművek Caro u. Hegen-scheidt. — **Ausztriában:** Alpine Montan; Egydyes vasművek; „Felteng Guileau”; Ferro vas- és ércipar rt. — **Jugoszláviában:** Jugoszláviai bányaszindikátus. — **Törökországban:** Török szénbányák. **Olaszországban:** Aluminiungyár (Nápoly). — **Svájcben:** Promontana r.t. — **Hollandiában:** Vas- és ércipar részvénytársaság.

Földolaj és gázművek: Németországban: „Olea” Frankfurt; Riebek bányá- és olajipar r.t.; Ásványolaj kereskedelmi r.t. (Hamburg); Petróleumipar r.t. (Berlin); „Continental” gáz r.t. Passau. — **Argentiniában:** Petróleum koncessziók.

Elektromos művek Németországban: Siemens-Halske; Schuekert u. Co. (Nürnberg); Siemens (Hamburg); Bergmann elektromos-művek; Rajna westfaliai elektromos művek r.t. (Mannheim); „Elektrobau G. m. b. H.”; „Wolfgram” r.t.; „Union” r.t.; Lammyer u. Co.; Rajnai elektromos művek; „Elektro Treuband”. — **Svájcben:** Svájci elektromos ipari r.t. (Basel). — **Argentiniában:** Német tengerentuli elektromos r.t. — **Ausztriában:** Siemens-Schuekert.

Gépipar Németországban: Protos művek; Loeb művek; „Imperátor” motorművek (Berlin). — **Magyar-**

országban: Dr. Lipták építő- és vasipari r.t. — **Jugoszláviában:** Ljubijai művek (Bosznia). — **Romániában:** „Astra” vagon r.t. — **Hollandiában:** Vagonygyár r.t.

Vegyipar Németországban: „Griesheim Elektron”; D. Widemann-művek r.t.; Westfaliai robbanóanyag r.t.; Anilin-koncern; „Koholyt” G. m. b. H.

Fa- és textilipar Németországban: Königsberger textilgyár r.t.; Északnémet cellulozegyárak; H. Stinnes Textilművek. — **Romániában:** „Forestia” r.t.; Tesita r.t.

Hajózás Németországban: Stinnes tengerhajózási és tengerentuli kereskedelmi r.t. (Hamburg); Rajnahajózási r.t.; Hamburgi közlekedési r.t.; Keletafrikai hajózási r.t.; Voermann-vonalak; Német hajózási r.t. — **Törökországban:** „Chirehet” gőzhajózási r.t. — **Hollandiában:** Ocean hajózási r.t.

Bankok Németországban: Diskonto Bank; Barmer Bankverein; Fémbank r.t.; Berlini kereskedelmi r.t. — **Magyarországban:** Angol-Magyar Bank. — **Olaszországban:** Banca Commerciale Italiana; Credito Italiano.

Újságok és kiadóvállalatok Németországban: Telegrafen Unio; Deutsche Allgemeine Zeitung; Ind. u. Handelszeitung; Münchener neueste Nachrichten; Frankfurter Nachrichten; Reimar Hobbinger Verlag; Nordd. Buchdruck u. Verlags r.t.; Hirdetési ügynökség r.t. Amsterdam; Deutschösterr. Tageszeitung.

Kereskedelmi házak és ügynökségek Németországban: Viktória Fakeskedelmi r.t. — **Ausztriában:** Eszaknémet Kereskedelmi r.t. H. Stinnes & Co. (Berlin); H. Stinnes G. m. b. H. (Salzburg). — **Magyarországon:** Angol-Magyar Szállítási r.t. — **Jugoszláviában:** Transjugo. — **Romániában:** H. Stinnes G. m. b. H. (Bukarest). — **Törökországban:** H. Stinnes Angol-Magyar bankérekelttség Smyrna. H. Stinnes Angol-Magyar bankérekelttség Konstantinápoly. — **Hollandiában:** Rajna-Elbai „Union” Bank.

Uj hites tolmács a törvényszéken. Az igazságügyi minisztérium Dimitrijevitj Koszta gör. kef. lelkész, (Pasityeva-u. 4.) a beeskereki törvényszékhez állandó hites magyar-szerb tolmácsnak nevezte ki.

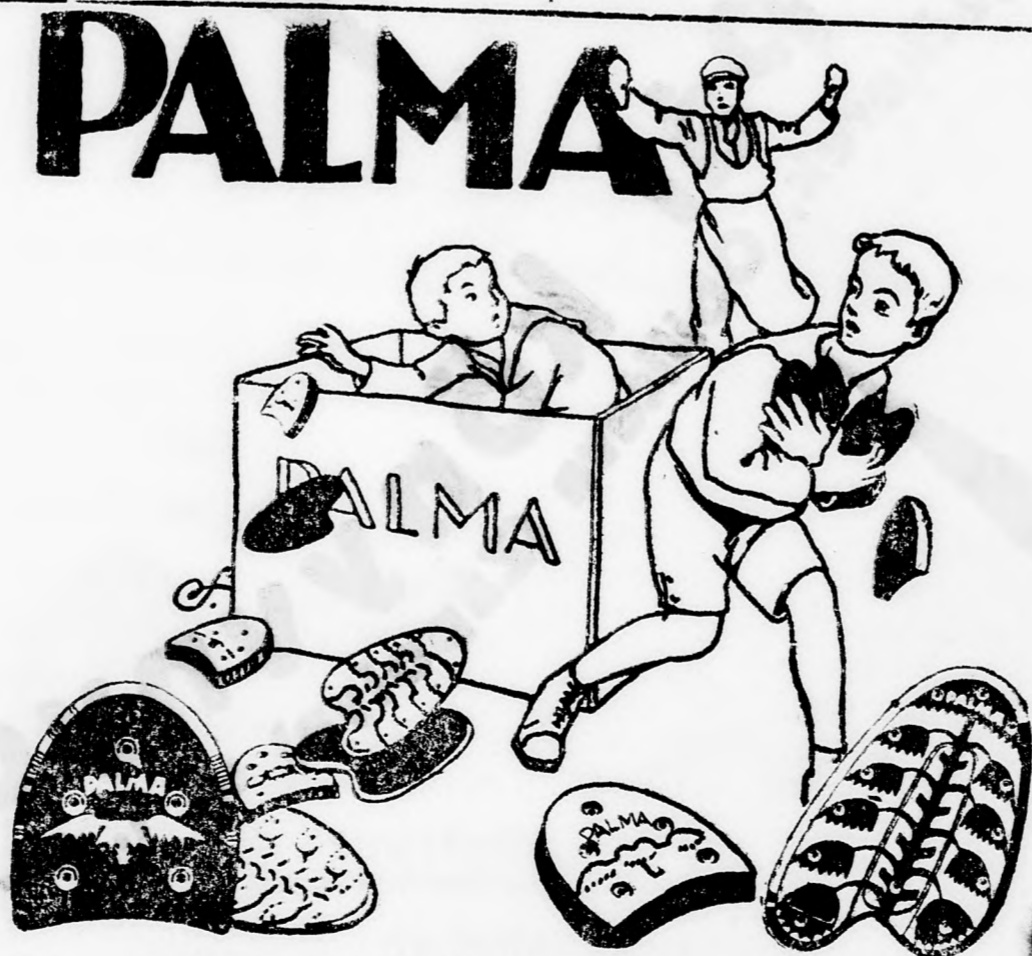
A beeskereki rendőrség megvétele keresi a következő című művet: Detail-Beschreibung des Südwestlichen Kriegsschauplatzes und Rutubeschreibungen.

Uj konzulátusok. A vajdasági kereskedelmi és ipari érdekeltségek javaslatot nyújtottak be a kormányhoz, amelyben két új konzulátus felállítását kérik. Az egyik Szuboticzán lenne a Magyarországgal, a másik Veliki Beeskereken a Romániával való kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésére.

Rablógyilkosság Prizrend mellett. Beogradból jelentik, hogy tegnap este Prizrend mellett egy rablóbanda megtámadott egy kocsit, a melyen egy Bartos nevű mérnök, egy eddig ismeretlen vállalkozó és a kocsis ült és az utasokat kifosztotta, majd ezután megölte őket. A esendőség a tettesek üldözését megkezdette.

Megnyitják a rakovicai rádióállomást. A posta- és távírdaminisztérium a következő hó végén innepélyes keretek között nyitja meg az új rádióállomást Rakovicán.

A budapesti keleti árumintavásár 1914 május 31-től június 10-ig tart. A vásárra utazóknak szabályszerű magyarországi utazásra érvényes utlevéllel kell bírnok. Magyar vízum beszerzése azonban nem szükséges és így emiatt nem kell külön Beogradba utazni, a magyar vízum utólag a vásár területén féláron adatik meg. 1924 május 30-tól június 10-ig az összes magyar vasutakon egy a gyors- mint a személyvonatokon a rendes menetdíjnél 50 százalékkal olcsóbban lehet utazni. A Dunagőzhajózási Társaság expressz hajóin teljesáru völgymeneti jeggyel ingyen lehet visszautazni. A vásár vezetősége kívánatra kedvezményes lakást biztosít. Kiknek ily lakásra szükségük van, azok a vásárigazolvány u. n. lakásszelvényét kitöltve, lehetőleg 10 nappal felutazásuk előtt küldjék be a Budapesti Idegenforgalmi Hivatalhoz, IV. Harisbázár 1. — A látogatókat érkezőkor már a hivatal kiküldöttjei fogják a pályaudvarokon fogadni. Fentemlítt kedvezmények csak a vásári igazolványok birtokosait illetik. Csakis ily vásári igazolványok birtokosai léphetik át vizum nélkül a magyar határt. A vásári igazolványok ára — mely egyben beléptijegyül is szolgál a vásár egész tartamára — 80 dinárban van megállapítva. Vásári igazolványok bármely SHS kereskedelmi- és iparkamaránál, továbbá Beogradban a Jugoszlavenszka Bank és a Podunavsko Trgovaesko Društvo-nál, (Dunamenti) Kereskedelmi r.t.-nél), nemkülönb a m. kir. követség utlevélosztályánál, Zorina-u. 70. és a beográdi m. kir. kereskedelmi megbízottnál, Strahinica Bana 43 a. Tel. 20-23, szerekelők be. Noviszádon: a kereskedelmi- és ikarkamara, a gyáriparosok szövetsége, az Agrárbank és a Jugoszláv Bank fiókja. — Szuboticzán a Kereskedők és gyárosok egyesülete, Lloyd, az Általános Hitelbank r.t. és a Jugoszláv Bank fiókja vállaltak a vásári igazolványok kiadását.

Kaucsukcipősarkot

és kaucsuktalpat

viselnek gyermekek és felnőttek, mert tartósak, olcsók és kellemes a viselésük.

A becskerei baranyai menekültek pénteken, e hó 25-én este 8 órakor érkezőt tartanak a Behring-féle Zó'd-vadászhoz címzett vendéglőben.

* Kohn és Glücksmann modernül berendezett épület, gép- és autójavitó műhelye Velikibecskeken, Nemanjina u. 14. alatt (volt Jenő-herceg-utca) a Tunner-sírkőteleppel szemben megnyit. Mindennemű lakatosmunkákat a legpontosabban és legelőbbin készítünk. Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

* Értesítés. Értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy külföldi tanulmányutamról visszatértem és a „Hattyu” kelmefestő és vegytisztító gyárban újra megkezdtem a működésemet. Kérem — miként a múltban is élveztem — a közönség szíves támogatását. Nikola Brkity.

* Atutalásokat és csekkkiadásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskerei Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Aller képes családi lapja eimen új nagy amerikai szabású képes hetilap indult meg. A lap rendkívül gazdag és változatos tartalmu, az élet minden részletére kiterjedő tanulmányokat és felvilágosítást nyújt, pompás illusztrációkkal, érdekes olvasmányokkal. A lap első száma most jelent meg és állandóan kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 12 dinár.

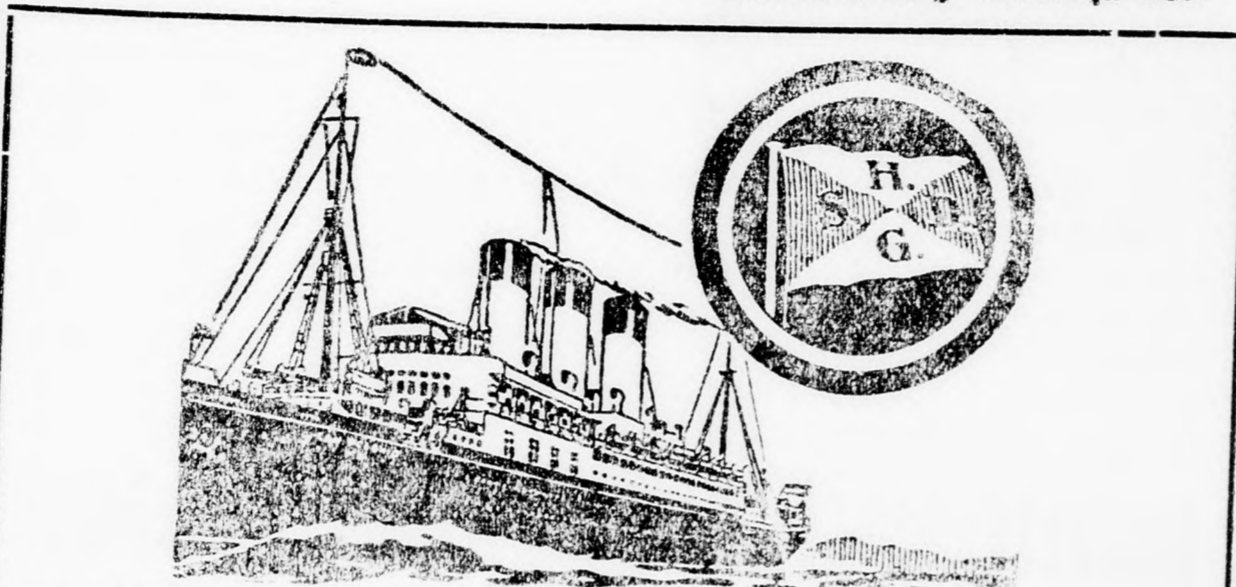
Nőiszabók figyelmébe. Az Orient-hez megérkeztek a legújabb nagy párisi divatalbumok és pedig: Facon Tailleur (60 dinár), Tailor Mode (Costumes) 60 dinár és Le chic (60 dinár).

TÖZSDE

Április 24.

Beograd. London 352, Newyork 80-20, Páris 525-30, Prága 238-50, Genf 1426-50, Milano 358-50, Wien 0113.

Zürich, Berlin 129, Budapest 00080, Newyork 563, Prága 1663 és háromnegyed, Wien 00079 és háromnegyed, Szófia 415, Bukarest 297 és fél, Beograd 715, London 2469, Páris 3600 és fél.

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Társaság

A legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajók I, II. és III. osztályu fizető, valamint ingyen utasok részére. A transzportok indulnak minden 9-ik napon Argentínába, Braziliába, Uruguayba. Felvilágosítás ingyen, magyarul németül s szerbül.
Vel. Becskerek, Aleksandrova ul. 27. • Beograd, Balkanska ul. 49. • Zagreb, Šenolna ul. 30.

Hirdetmény.

Torda község előljárósága árverés útján elad 2 db kiselejtezett kant, mely árverés f. hó 30-án délelőtt 10 órakor a fenti község házában lesz megtartva.

Torda, 1924. évi április hó 23-án
813 Községelőljáróság.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

A kladóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

ÉRTESEM a n. é. közönséget, hogy elhunyt férjem cipésziparát továbbra is folytatni fogom egy jó szakmunkással s biztosítom a t. megrendelőket mindenkori pontos és gyors kiszolgálásról.
ÖZV. BEHRING PÉTERNÉ.

Irodahelyiségeinket

a mai napon Brigadira Risztitya (Aradaci) utca, a Sander-féle házba helyeztük át.

Szlovóniai Szénkereskedelmi Társaság főköja

Kaufmann i Drugovi V. becskerek. 814 Telefonszám 206

Egy fiatal házaspár keres egy **csinos butorozott szobát.**

Ár mellékes. — Ajánlatokat az „Orient” fő-utcai üzletébe kér.

Kiadó egy nagy raktárhelyiség

50—70 vagon áru befogadására, amely gyárnak is alkalmas. Tulajdonos reflektánsal társul is menne
Bővebbet **PIKING** ügynöknél.

Kolb Jakab Debeljácsán

ajánl: épület-, bognár-, tűzifát, erdelyi fichta-árut, tölgyfa szőlőkarót (vagon-tételben is), kávéházi berendezéshez **SZÉKEKET** a legelőbbin aron

Telefonszám 21. — Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Veliki Bečkerék, Obilitera (Zápolya) u. 1. sz.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.